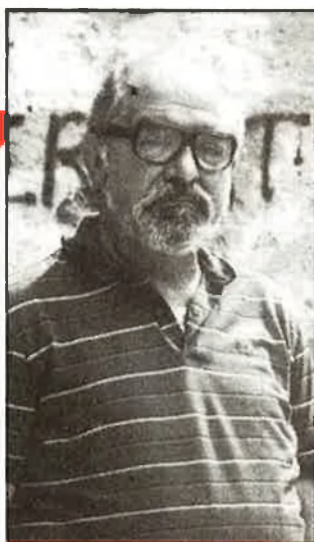

Una delicada insinuació de l'amic alemany

Tots n'hem sentit parlar moltes vegades, del llenguatge diplomàtic, com d'un estil tan subtil de dir les coses, que ben freqüentment resulta difícil arribar a alguna conclusió sobre allò que volen dir les paraules emprades. Els subterfugis que l'ús de les comunicacions entre governs han consagrat arriben a extrems tan curiosos com allò de les «notes verbals». Segons la literalitat de l'expressió, entregar una «nota verbal» consistiria en el fet que l'ambaixador corresponent recitaria al ministre d'Afers Exteriors «contrari» una paragrafada, més o menys llarga i més o menys enèrgica, i després li giraria l'esquena sense caure en la temptació impertinent de dir-li:

—Ben entès que la pròxima vegada que ens convoqueu no tornaré amb paraules. Vindré amb un paper escrit on constaran tots els ets i els uts. Què us penseu? Tirarem mà de bolígraf i sabreu què és pa de color.

Res de prendre's cap satisfacció d'aqueix tipus. Recitat de la nota, girada d'esquena i en tot cas un gest enèrgic que vulga dir tot allò que precisament no s'ha de dir.

Les coses, però, estan canviant. Hi ha, per exemple, un telèfon roig que comunica el qui mana al Kremlin amb el qui mana a la Casa Blanca, o a l'inrevés (i així quedarà clar que no estic més d'una part que de l'altra), destinat a avisar uns segons abans d'amollar els míssils per si de cas quedava una última possibilitat de tornar-se'n enrere.

—Quedeu informats que anem a desaparar.

—Nosaltres ja ho hem fet.

—I nosaltres també. Què us pensàveu? Que ens mamem el dit?

—D'un moment a un altre...

—No passarà un minut...

—Glup...

—Gl...

—I s'haurà acabat tot.

Canvien les coses, efectivament, i allò de les «notes verbals» ha passat a la història com han passat les frases cèlebres amb les quals s'han omplert tants calendaris i començaven tantes conferències, tants articles, tants llibres. O la gent important no diu frases cèlebres o no hi ha escrivans a punt per a prendre'n nota i traslladar-les a la història. Pot ser que no hi haja fins i tot ni història per a gravar a les seues pàgines els pensaments sublims dels seus actors més notoris.

Avui, els diplomàtics ja no serveixen per a res més que per a ser objectes d'acudits més o menys divertits. Més aviat, menys que més, tot s'ha de dir. Per exemple, en altre temps, la resistència d'un país a entrar en aliança amb altres seria «lamentada», considerant els «llaços d'amistat fraternal que han caracteritzat històricament les relacions entre els nostres pobles». En tot cas, podria arribar-se a confiar que «noves reflexions sobre la transcendència d'aquest abandó faran rectificar una actitud que es des-

diu de les tradicions d'amistat, etcètera...»

Ara no. Ara Bonn consideraria «un gravíssim error» —diuen els titulars de premsa que precedeixen la visita de Kohl a Madrid— l'eixida d'Espanya de l'Aliança Atlàntica. I per si no estava clara l'amenaça, un portaveu ha afegit aquesta mostra de delicadesa en l'expressió, tan acurada que sembla treta d'un text de Goethe: «Cal estar a les dures i a les madures i no es pot prendre la nata de la llet deixant-se'n la part més agra, ni tenir la pretensió d'enviar-nos les olives i deixar de contribuir a la defensa europea.»

Mai no s'havia vist tant de respecte per allò que, segons diuen, justifica precisament els esforços de «defensa», com és l'anomenada «sobirania nacional».

I és el que diuen aquells qui veuen, en qualsevol desacord amb l'actual govern de Madrid, un atac als esforços del PSOE per mantenir-nos a la vora de l'OTAN en lloc de fer-nos avançar fins a ocupar el seu bell mig.

—¿Amb qui preferiu mantenir-vos dins, amb Fraga o amb Felipe?

La veritat és que les diferències són tantes que, confessem-ho, hi ha pocs dubtes. Amb Felipe serà «OTAN d'entrada sí» i amb Fraga «d'entrada, OTAN, sí». Què s'ha de triar?

Hi ha, però, compensacions. Per exemple, en la «Comunitat Autònoma de Madrid», que també és del PSOE (és a dir, la Comunitat que no té més que un autonomista, el president senyor Leguina, ben conegut pel seu entusiasme «federal»), la Conselleria corresponent distribuirà 2.000 quilos de pintura entre els escolars madrilenys en una campanya anomenada «Pinta per la pau», que segons diuen els responsables «té l'objectiu de potenciar els sentiments pacifistes de la joventut i contribuir a la formació d'una consciència no violenta».

Preciosíssim, no? I, sobretot, sincer. Més coherència impossible.